

Een spannende tijd voor New Public Health Nederland

Voor Den Haag-watchers was het afgelopen jaar een drukke periode. Er kwam een regeerakkoord, het nieuwe kabinet trad aan en in het Jaaroverzicht Zorg 1999 werd de reactie op VTV en de Staat van Zorg aangekondigd. Tegelijk is rond de GGD een heroriëntatie gaande en binnenkort zal een nota GGZ verschijnen. Rond het preventiedeel daarvan is de discussie al geopend. Op het raakvlak van GGD en GGZ ontwikkelt zich het concept van de openbare Geestelijke Gezondheidszorg, (OGGZ), waarvoor de rolverdeling nog niet uitgekristalliseerd is. Voor wie werkzaam is in de virtuele BV New Public Health Nederland zijn er drie punten om in de gaten te houden.

Op de eerste plaats is het van belang na te gaan hoe beleidslijnen samenhangen: het regeerakkoord werd door commentatoren relatief arm in visie bevonden en ook in het Jaaroverzicht Zorg 1999 worden de lopende zaken nog los van elkaar opgesomd. De VTV-studie zou een goede basis bieden voor coherentie voor een hernieuwd accent op het werken met doelstellingen, zoals de WHO al een aantal jaren voorstaat. 'Management by objectives' (MBO) biedt de rijksoverheid een regie-instrument dat de polderse voorkeur voor autonomie met transparantie en verantwoordingsplicht combineert.¹ Doelstellingen kunnen ook een raamwerk bieden aan de voornemens voor facetbeleid, dat dan ook een erkende plaats in de Staat van Zorg zou moeten krijgen. En in de afstemming tussen lokale en nationale interventies zou een afgestemde prioritering en dus MBO, naast een goede timing van groot belang zijn.

Op de tweede plaats zou een nadere analyse van de investeringen voor Public Health wenselijk zijn. De bijna autonome groei in de kosten van de zorg vergt veel van de politieke en ambtelijke aandacht. Daarbij lijkt de aandacht voor een adequate investering voor Public Health achter te blijven. Bij de GGD-revisie was de instructie: budgetair neutraal. Het zou wenselijk zijn het voorbeeld van de Commissie Etty te volgen: op grond van ramingen van het Sociaal Cultureel Planbureau over meerdere jaren wordt aangegeven welke investeringen nodig zijn om voorspelbare gezondheidsproblemen met voorrang aan te pakken en een intensivering van beleid en financiering verdienen.

Management by objectives dient vertaald te worden in 'investment on priorities'. Overigens zullen dan onvermijdelijk de financieringsstromen via gemeentefonds en verzekeringsstelsel opnieuw bezien moeten worden.

Ten slotte zal in de komende jaren het publieke karakter van Public Health opnieuw aandacht vragen. Maatschappelijke problemen hebben nu eenmaal altijd een (geestelijke) gezondheidscomponent en gezondheidsvraagstukken een sociale dimensie. Steeds duidelijker wordt, dat overlast, criminaliteit, de positie van lagere inkomensgroepen en gezondheid alles met elkaar te maken hebben. Vooral bij het in te zetten Grote Stedenbeleid zal dit voortdurend aan de orde zijn. Maar ook is het duidelijk, dat prioriteiten en rantsoenering van voorzieningen om politieke, dat is publieke beslissingen vraagt. De mondige patiënt/burger zal uitgenodigd moeten worden om zich in het debat over prioriteiten te mengen. De regionale gezondheidsvisies bieden een kader om dit gesprek te voeren. Ook lokaal kan men via MBO de regiefunctie invullen.

De minister wacht een dankbare taak: voor de aanpak van de huidige maatschappelijke knelpunten is samenwerking over traditionele scheidslijnen, kokers en muren noodzaak. In de komende periode zal duidelijk worden, welke rol de rijksoverheid daarbij aan New Public Health toekent. Aan ons is het voor die rolinvulling argumenten en overwegingen, scenario's en criteria te leveren. Ik heb een voorkeur om daarbij MBO in te zetten: het biedt een kader om prioriteiten door te rekenen en om afspraken te maken tussen partijen op verschillend niveau. Belangrijker nog: het biedt een mogelijkheid om af te rekenen, om na te gaan wat er van goede ambities in de praktijk terechtkomt. En dat kan van New Public Health Nederland BV een lerende organisatie maken, die in staat is om de uitdagingen van de 21e eeuw aan te kunnen.

Hans Saan

LITERATUUR

- 1 Water HPA van de, et al. Meer kwantitatieve doelstellingen in het Nederlandse gezondheidsbeleid: ja of nee? TNO-rapport PG 97.043, 1997.